

Izhajajo vsako jutro.
Veljajo do konca leta 1918 20 K.
Za četrt leta K 10.—
Mesečno K 3-50.
Posamezna številka 20 v.
Oglasi po dogovoru.

NOVICE

Uredništvo in upravnništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 26.

V Ljubljani, četrtek dne 1. avgusta 1918.

Leto I.

Avstrijsko vojno po- ročilo.

Živahno delovanje letalcev nad laškim bojiščem.

Dunaj, 31. julija. (K. u.) Uradno.

V ozemlju Sassó Rosso nam je privedlo uspešno podjetje naskakovalnih čet 25 ujetnikov. Na celi beneški fronti zelo živahno delovanje letalcev.

Šef gen. štaba.

Italijansko uradno poročilo.

30. julija.

Dunaj, 31. julija. Iz vojnega poročevalskega stana javljajo:

Na celi fronti zmerno delovanje sovražnega topništva, kateremu je naše odgovarjalo. V Judikariji in Valarsi so vrgle naše prednje čete sovražne oddelke nazaj. Ob Pijavi so prinesli izvidni oddelki orožje iz sovražnih črt.

Letalci so delovali na obeh straneh jako živahno.

V Albaniji so naše prednje čete na črti Osum—Develi končale zgradbo svojih prvih utrjenih postojank. Njihov pritisk na sovražnika je ponehal in bojevanje se nadaljuje v navadnih mejah.

Nemško vojno poročilo.

Obojestranski napadi na zahodu. — V 14 dneh ujeli Nemci 24.000 mož.

Berolin, 30. julija zvečer. (K. u.) Uradno.

Po svojih včerajšnjih porazih so se zadržali sovražniki danes mirno.

Berolin, 31. julija. (K. u.) Uradno.

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta.

Na Flandrskem zelo živahno poizvedovalno delovanje. Pri ponovljenem sovražnikovem napadu proti Merrisu je ostal kraj v sovražnikovih rokah. Severno Alberta in južno Somme zgodaj zjutraj močen ognjeni boj. Dan je potekel mirno.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Na glavnem bojišču 29. julija med Harten-nesom in zahodno Fere en Tardenois sovražna infanterija po svojem porazu z dne 29. včeraj ni delovala. Pred Saponi (vas, blizu 3 km sz. od Fere) je bil silen delni napad sovražnika zavrnjen. Med Fere en Tardenois in gozdom Monniere (identificirano z včeraj imenovanim gozdom Bois d'Ygny) so naskakovali Francozi in Američani popoldne ponovno v najgostejše strnjene vrste. Njihovi napadi so se v krvi izjalovili. Tudi ob gozdu samem se je zrušil šestkrat ponovljeni naskok sovražnika. Naša infanterija je poraženega sovražnika večkrat napadla in se je ustalila na pred-ozemlju svojih postojank. Vzhodno Fere en Tardenois je ponavljal sovražnik zvečer in tekom noči brez uspehov svoje izgub polne napade. Ravno tako so se izjalovili sovražnikovi delni napadi pri Romigny-ju. (Romigny je ca. 2 km jz. Ville en Tardenois ob železnici in cesti Dormans-Reims.) V bojih zadnjih dni smo dobili več kot 4000 ujetnikov. S tem se zviša število od 17. julija dalje ujetih nasprotnikov na več kot 24.000.

Včeraj smo sestrelili v zračnem boju 19 sovražnih letal. Poročnik Loewenhardt si je pri- boril svojo 47. in 48., poročnik Bolle svojo 27. zmago v zraku.

v. Ludendorff.

Vojno poročilo nemške mornarice.

Berolin, 30. julija. (K. u.) Na Sredozemskem morju smo potopili 5 parnikov, skupno 19.000 ton.

Šef adm. štaba mornarice.

Odločitev se bliža na zahodu.

V „Bundu“ piše vojaški kritik Stegemann: Danes se pričenjajo ustaljevati boji na zahodnem krilu med Soissonsom in Oualchyjem severno Ouarqqua in zavzemati južno Ouarqqua gozdno ozemlje med Jarlgonne in Brecy ter se končujejo v smeri na La Fère-en-Tardenois. Ako prodre francosko-ameriška skupina, ki se bojuje južno Ouarqqua, dalje, tedaj izgubi to prednost, da v boku ni več krita. Vendar se še ne more določno reči, kdaj in kje bo sledil nemški protisunek, ki mora skušati, bitko na novo določiti. Tudi Foch bo moral misliti na novo orientacijo, ker je hotel izzvati odločitev, ki jo je zamenjaval izsiliti v napoleonskem štilu, ko je prodiral s svojimi rezervnimi armadami iz gozdov Villers-Cotterets v globoki strateški bok nemškega cesarjeviča, ki ga je sicer vtisnil, a ne razkrojil. Kaj več reči danes, bi bilo smelo. Pač pa je splošen razvoj bitke na zahodu brezdvomno zopet jasneje postavljen na igro in protiigro, kot se je to mnogim opazo- valcem še nedavno dozdevalo, in se je na zunaj pokazal nekaj višek v razvoju do odločitve. Bitka se bide dalje, operacije se kopičijo in množijo. Odločilna bitka je v teku.

Znamenja nove nemške protiofenzive.

Ženeva, 30. julija. S fronte poroča „Temps“: Nemci obstreljujejo naše prednje čete pri Reimsu

izredno ljuto. Tudi Verdun je zelo obstreljevan. Vsa znamenja kažejo, da nemška protiofenziva ni več daleč.

Položaj na zahodni fronti malo iz- premenjen. — Nad 70 nemških divi- zij ob Marni v boju.

Amsterdam, 30. julija. Glasom Reuterjevega poročila se je položaj na fronti le malo izpre- menil. Na celi fronti, zlasti pa v odseku Marne, so izvršili Nemci silne protinapade. Glasom na- daljnega Reuterjevega poročila so postavili Nemci v odseku ob Marni v boj 71 divizij, med njimi 10 divizij armadne skupine generalfeldmaršala Ruprechta.

Žrtev polni Fochovi napadi.

Berolin, 30. julija. Angleži, ki so od pri- četka Fochove ofenzive na mnogih točkah svoje fronte izvršili dan na dan izgub polne manjše delne napade, so nadaljevali to delovanje tudi 29. julija, ne da bi bili mogli doseči kak uspeh. S tem samo stopnjujejo svoje krvave izgube. Tako smo zavrnili dne 29. julija pri Merrisu, pri Ableinseville in na obeh straneh Ayette sovražne sunke. Z močnimi silami je sovražnik dne 29. julija iznova napadel sedanjo nemško fronto ter je imel zopet hude krvave izgube. General Foch na- daljuje tudi na fronti med Soissonsom in Reim- som staro okostenelo bojno metodo antante, ki ima samo to posledico, da stopnjuje v neskončno njegove krvave žrtve. Južno od Hartenesa je so- vražnik v gostih valovih napadel našo fronto. Nje- gov napad se je tu s težkimi izgubami popolnoma ponesrečil.

Uspehi nemške armade.

Koliko je opravila nemška armada tekom četrtega vojnega leta je možno izprevideti iz naslednjih števk, ki kažejo, kaj vse so iztrgale nemške čete sovražnikom. Nemci so zasedli na iztoku 198.256 kvadratnih kilometrov, v Italiji 14.423 kvadr. kilometrov, na zapadu pa 5323 (ozemlje, ki so ga zopet opustili, ni vračunano), skupno torej 218.002 kvadratna kilometra. Nemške čete so nadalje — kar nemško uradno poročilo posebno naglašuje — pomagale očistevati sovra-žnikov ozirom, roparskih čet: Na Finskem 373.602, v Ukrajini 452.033, na Krimu 25.725 kvadratnih kilometrov. Zaplenili pa so Nemci 7000 topov, 24.000 strojnih pušk, 751.972 pušk, 2.867.500 streliv artilerijske municije in 102.250.500 streliv municije za infanterijo. Nemcem je zapadlo tudi 2000 letal, 200 priveznih balonov, 1705 poljskih kuhinj, 300 tankov, 3000 lokomotiv, 21.000 železniških vagonov in 65.000 vozil. Število vseh ujetnikov v četrtem vojnem letu je 838.500, vsled česar znaša število vseh vojnih ujetnikov od po- četka vojne 3 1/2 milijona.

Najnovejša poročila z zahodnega bojišča.

Devlin (Magdeburg), 31. julija. „Magde- burger Zeitung“ javlja iz Ženeve: „Matin“ po- roča, da so člani armadne komisije v ponedeljek zvečer odpotovali s fronte v Pariz. Iz tega skle- pajo, da prestanejo operacije. „Temps“ pravi, da je sedaj prva naloga, pridobiti Soissons in pre- magati nemški pritisk pred Reimsom.

Curlh, 31. julija. „Temps“ ima s fronte: Ozemlje pred Reimsom je zopet v težkem ognju. Vse kaže, da protinapadi sovažnika niso več da- leč. — Iz izjav angleških vojaških kritikov sledi, da ni več računati z nadaljnim prodiranjem, zlasti ker si angleške čete že urejajo postojanke za stalno vojevanje.

Hussarek pred gosposko zbornico.

V zadnji seji gosposke zbornice je ponav- ljal ministrski predsednik Hussarek vladni pro- gram, ki se v bistvu krije z njegovimi izjavami v poslanski zbornici. Poudarjal je najprej našo miroljubnost! Kakor hitro se sovražniki od- reko svojemu namenu, da nas uničijo, bomo imeli takoj mir; dokler pa obstoja na tem, da nas zatre in nam diktirajo svoje pogoje, se moramo in se bomo branili, dokler ne bomo v zvezi s svojimi prijatelji dosegli častnega miru.

Ena najvažnejših nalog vlade bo, tako je nadaljeval min. predsednik, da pospeši obnovev po vojni opustošenih krajev in da spravi sploh vse gospodarstvo zopet v red. Kmetom je bilo njihovo delo in poslovanje silno otežkočeno in trpeti so morali, da se je globoko poseglo med nje. Zato potrebujejo najkrepkejšo podoro od strani vlade, ako hočemo, da bodo zopet uspe- vali kakor prej in se razvijali.

Ne dvomimo, da se nam ho večkrat nudila prilika, da opomnimo g. min. predsednika na te besede. Jesen se bliža in ž njo vred različne da- jatve: takrat bomo videli, kako in koliko se bo vlada ozirala na kmete.

Koncem svojega programnega govora je pa dejal: „Mnogo notranjih sporov se da urediti administrativnim potom. Pri izvedbi reform se bo vlada vestno ozirala na potrebe države in vodila jo bo pravica proti vsem, a ne bo pozabila zgo- dovinskih, kulturnih in gospodarskih momentov in pa zaslug za državo v najtežjem času. Av- strija bo dosegla svoj cilj le tedaj, če bo videla v nemški ljudski moči pravi vir svoje kulturne moči.“

Kako naj imenujemo ta program? Pravico hoče dati vsem, ampak z omejitvami in utesnit- vami. Omejena pravica pa ni več pravica, vsaj popolna ne. S to izjavo je napravil Hussarek nemštvu poklon, ne tako globok, kakor Seidler, ampak poklon. Kakor so tolmačili njegovo prvo izjavo v poslanski zbornici za okret na desno, tako se tolmači druga kot okret na levo. Bojimo se pa, da bo ostal pri več takih okretih g. Hus- sarek na sredini — sam! Boljše bo, če se bo držal pravice nasproti vsem, kakor pa take po- mirjevalne taktike, ki nikogar ne zadovolji, a vse razjezi.

Generalni maršal Eichhorn in njegov pribočnik — umorjena!

Uboga Rusija! Drugo leto že teče po izbru- hu proticarišne revolucije, a še se niso umirili silni prekucijski valovi; skoro bi rekli, da nara- ščajo od dne do dne ...

Po padcu carjem je šlo v Rusiji vedno bolj navzdol, politične stranke so se z uporabo vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev borile za pre- moč. Miljukova je vrgel Kerenski, tega zopet boljševištvu z Leninom na čelu in sedaj se pri- čenja zopet prevrat v nasprotni smeri.

Kdor si vedno predočuje dejstvo, da je večina ruskega ljudstva kmečka, ta je lahko uvi- del, da se boljševištvu s svojimi preradikalnimi teorijami ne bo držalo dolgo. Ruski kmet je imel pač zmisel za razdelitev veleposestev, nikakor pa ne za odpravo privatne lasti. To je glavni vir boljševiške nemoči.

Notranjim nemirom in sporom in nesporaz- nmu med maloštevilnim industrijskim proletari- jatom in med ogromno kmečko maso se je pri- družila še zamočanost vnanjega položaja. Boljše- viki so sklenili s centralnimi vladami mir v Brestu Litovskem. Priznali so tudi Ukrajini pravico, da samostojnega mirovnega sklepa. Nato se je začela krhati cela Rusija — vsako okrožje se je hotelo proglasiti za samostojno ljudovlado z različnimi sovjeti na čelu. Pri tem je pa rastle splošna zmeda, naraščala lakota, naraščala brezpravnost.

V takem stanju je bila Rusija, ko se je za- čela nemška okupacija. Nemci so delali red z železno energijo — kdo ve, ali je bilo to postop- panje umestno ali ne? Razpisali so hude rekvizicije, postavljali pred sodišča oblasti, s katerimi so sami nedavno sklepali mir — skratka, nesigur- nost se je le še povečala.

Tu se je oprijela antanta onih vajeitij, ki so ji bila zdrknila po odhodu Buchananovem za nekaj časa iz rok. Počasi je šlo, ali gre — naj- prej je podprla češko-slovaško gibanje, potem so zasedli murmanskobal, pregovorili Japonce, da posežejo vmes, a istočasno skrbno pripravljajo tla v Rusiji za svoj bodoči nastop ...

Antantine vlasti imajo velike interese na padcu boljševiške vlade. Ne samo iz političnih razlogov, ampak še bolj iz gospodarskih ozirov. Ogromne svote, katere so posodili Francozje pred vojno Rusiji in ne manjše, s katerimi so financirali An- gleži rusko vojskovanje, so bile vsled boljševiške vlade v veliki nevarnosti. To je bilo treba pre- prečiti, ker menjica na milijarde, na kateri stoji londonski žiro, ni šala!

Kam bo to prišlo? Bržkone zopet do nove vojne in do obnove carske vlasti, čeprav ne v starem obsegu. Brez pomena ni, da je ravno v Kijevu ljudstvo pri carjevi zadržnici prisrčno mo- lilo za carja!

Berlin, 30. julija. (K. u.) Wolffov urad po- roča iz Kijeva: Proti generalfeldmaršalu von Eichhornu in njegovemu osebnemu pobočniku Dresslerju je bil danes ob 2. popoldne na potu iz kazina v stanovanje v neposredni bližini sta- novanja izvršen bombni atentat iz voza, ki se je pripeljal tik pred generala.

Berlin, 31. julija. Wolffov urad: Generalni maršal Eichhorn je umrl včeraj zvečer ob 10. uri, za ranami na levi strani telesa. Pridružili so se bolečinam še krči v srcu. Zdravila so le trenutno olajševala bolečine. Adjutant Dressler je umrl vsled velike izgube krvi.

Napadalec prijet.

Kijev, 30. julija. (K. u.) 23letni atentator je med zaslišavanjem izjavil, da je iz rjazanske gubernije.

Berlin, 31. julija. Preiskava je dognala le, da se imenuje prijati napadalec Boris Donski, je star 23 let, in je bil zaupnik socialno-revolu- cionarne stranke v Moskvi, za katero stoji antanta. Od tam je prišel baje še le pred par dnevi v Kijev, z nalogo centralnega komiteja socialnih- revolucionarcev, da usmrti gen. maršala Eichhorna. V ta namen je vzel s seboj bombo in revolver.

Jugoslovansko gibanje.

„Hrvatski dnevnik“ od 28. julija piše: „Slo- venci su, načelnik dr. Tavčar i prelat Kalan, iz- javili namjesniku ino grofu Attems, da su za svibanjsku deklaraciju, koja se „upire na zemlje austrijske“. Proti tome ustala je i „Hrvatska Ri- ječ“ vrlo zgodnom primjedbom: „O rješenu na- šeg narodnog problema postoji već toliko rezo-

lucija: deklaracija, da se medzu njima ne možemo razaznati, a sada eto i najnovija (ono tumačenje Slovenaca), da zboka bude podpuniya.“

Slovenci su, kaže „H. Riječ“, za rješenje narodnog problema v Austriji. A koaliciya je, može se odgovoriti njezinoj stranci, za rješenje narodnoga problema pod ugarskom krunom. Jedni i drugi za jugoslavensko pitanje i za — duali- zem ...“

Kdor pazljivo zasleduje razvoj jugoslovan- skega gibanja, opaža čim dalje večjo zmedo poj- mov. Na celi črti je tako, kakor je pisal nedavno Venkov o češki politiki. Ves narod je zbran v bojni črti, generali so tudi tu, a nihče ne ve prav, kaj hoče ...

Mnogo je kriva vse zmede stilizacija majske deklaracije, ki pripuša vsake vrste tol- mačenje, kakor kdo hoče. Deklaracija poudarja edinstvo Slovencev, Hrvatov in Srbov in njihovo združitev pod habsburško krono. Prav. Kje so pa Srbi iz kraljevine? Ali naj pridejo tudi ti pod Habsburžane? Clovek bi misli, da; vsaj so tudi oni del „nega in istega naroda“. Temu pa zopet ne odgovarja protianeksionistično stališče. Ali naj pridemo mi pod Srbe? Tudi tako mnogi tolmačijo deklaracijo in pravijo, da je samo zato bil pristavljen dodatek „pod habs- burško krono“, ker se v sedanji dobi ne da drugače govoriti ...

Dalje: Kje so Bolgari? Ali ti niso Jugoslo- vani? Kolikor globlje skušamo prodreti v to temo, toliko bolj se nam mračí pred očmi, zmeda po- staja vedno večja.

Zato pa se ne čudimo, če v svoji stiski, da najde nekaj argumentov za Jugoslavijo, pride splitska „Nova Doba“ do znamenitega zaključka, „da Slovencev sploh ni, Hrvatov ni, Srbov ni!“ Če bo narod, priprosti narod, to razu- mel ali ne, o tem pa naj razmišljajo gospodje sami.

Pogajanja z vlado.

Dunaj, 31. julija. Hussarek se bo v nasled- njih dneh začel pogajati s strankami, da ugotovi- zasedanje parlamenta okrog srede septembra. Parlamentu bodo predloženi novi davčni načrti. Že ta teden se bo začel dogovarjati Hussarek s Čehi.

Nov kurz?

„Depeša Lvovska“ poroča z Dunaja: Mini- strski predsednik baron Hussarek je prevzel dr- žavne posle na podlagi ugovora, da se opiše nemški kurz, ki ga je uvedel bivši ministrski pred- sednik dr. Seidler na zahtevo nemških nacional- cev. Baron Hussarek ni prevzel nikakršnih obvez- nosti v tem pogledu; nasprotno, misli na name- ravano preosnovno kabineta v jeseni stopiti v zvezo s češkimi parlamentarci. Na podlagi zanesljivih informacij se zatrjuje, da ministrski predsednik ne stori ničesar za hrbtom Poljakov, kar bi bilo na- perjeno proti njim, kar vse pomenja, da se vrača sedanja vlada k častitljivim tradicijam starega cesarja.

Razdor v nemškem „Verbandu“.

Dunaj, 31. julija. Poslanec baron Pantz je povodom glasovanja o proračunskem provizoriju izjavil načelnika zveze nemških narodnih strank dr. Waldnerju, da skupina nemškega centra iz- stopa iz zveze nemških narodnih strank.

Ogrski državni zbor.

„Kr. ogrski honved“.

Budimpešta, 31. julija. Obe zbornici ogrske- ga drž. zbora ste imeli danes sejo. V poslanski zbornici so obravnavali predlogo o oskrbi vo- jaštva, magnatska zbornica pa se je bavila s predlogo o preosnovi volilnega prava.

Budimpešta, 31. julija. Pred početkom da- našnje seje v poslanski zbornici so se pojavili tu bivajoči hrvatski poslanci pri ministrskem predsedniku Wekerleju in so ga prosili, da bi pri zakonu o oskrbi vojaštva izpusliti naslov „Kr. ogrski honved“. Wekerle je odklonil to prošnjo in je izjavil, da je na Ogrskem vse polno kazo- nov, v katerih se pojavlja tak naslov. Nato so se hrvatski poslanci posvetovali s hrvatskim mi- nistrom Unkelhäußerjem in pri eni prihodnjih sej podajo v poslanski zbornici tozadevno dekla- racijo.

Ogri in Bosna.

Kakor poroča „Hrv. Riječ“, baje Ogri ži- vahno agitirajo v Bosni mad katoliškimi Hrvati, med Srbi in mohamedanci, da bi se izjavili za priklonjenje Bosne k Ogrski. Grof Pallavicini da je bil v Bosni meseca januarja, škof Varadi se je trudil med katoliki, med katerimi bi bil za združjenje z Ogrsko edino le mostarski škof Mišić, srbski metropolit Letica obdelava Srbe in šerif Arnautović mohamedance. Kakor pravi „Hrv. Riječ“, je pa vsa agitacija zastoj, ker edini le- gitimni zastop, ki naj se izreče o bodočnosti Bosne, je bosanski sabor, ne pa prisiljene izjave okrajnih in drugih sličnih zastopov. Po „Hrv. Riječi“ so vsi Bosanci proti uniji z Ogrsko in za Jugoslavijo.

S tem pa še ni rečeno, da je vse res tako, kakor to trdi „Hrv. Riječ“.

Razširjajte „Novice“.

Za federalizacijo Avstrije.

V „Vossische Zeitung“ se zavzema heidelberški profesor Ehrenberg za federalizacijo Avstrije (to se pravi za preustroj monarhije v zvezo narodnih držav) in piše: Velikonemško vprašanje se da rešiti le v Srednji Evropi, srednje evropsko pa le, če se Srednji Evropi priklopijo zapadni in južni Slovani; slovanski problem Srednje Evrope pa, torej avstro-ogrski problem, se da povoljito rešiti le v zvezi z vzhodnim problemom. Črno-rdeče žolta politika pomenja danes dvoje: prvič zvezo z avstralskimi Nemci in Slovani, torej podpiranje federalizacije Avstrije, drugič pa zvezno politiko z Rusijo.

Češko-slovake zapirajo.

Kodanj, 31. julija. Osrednje glasilo boljše-viške vlade „Pravda“ javlja: Načelnik osrednje komisije za pobijanje protirevolucije general Bonč-Brujevič je izvedel, da se nahaja na Jaroslavskem kolodvoru v Moskvi 45 češko-slovaških oficirjev, ki so hoteli odpotovati k češko-slovaški armadi. Po odredbi generalovi so pa oba vagona, v katerih so bili Češko-slovaki, odpeli in vse Češko-slovake so kot sovražnike republike zaprli. Moskovski francoski konzul Labon je protestiral proti aretaciji, a državni komisar za zunanje zadeve Čičerin protesta ni priznal. Češko-slovaki ostanejo v zaporu.

Divjanje Čehoslovakov.

Stockholm, 31. julija. Po ovinkih prihajajo iz Petrograda in Moskve grozotne vesti o postopanju Čehoslovakov, ki ne priznajo nobenemu boljševiku. Oni sploh ne ujamajo nikogar, ampak postavljajo ujetnike v vrsto in jih streljajo. Ti si morajo sami izkopati grobove; zagrebajo jih pa nekateri preostali, ki jih Čehoslovaki potem tudi postrele.

Boljševiki se v Sibirijo umikajo.

Berolin, 31. jul. Glasom izvestij iz Moskve so boljševiški krogi vznemirjeni radi dogodkov v Sibiriji. Del Čeho-Slovakov se je v smeri Nikolska združil s kozaki, ki so operirali na mandžurski meji. Boljševiki se umikajo v smeri proti severu. Njih je nemara kakih 4000.

Moskva, 31. julija. Listi poročajo, da se pošta za Sibirijo vožled vojnemu položaju ne sprejema.

Pošta v Sibirijo prekinjena.

Moskva, 28. julija. Poštnih pošiljatev v Sibirijo ne sprejemajo več zaradi vojnega stanja.

Usoda velikih knezov.

Berolin, 31. julija. Iz Moskve poročajo, da prebivajo veliki knezi Juri, Mihajl Mahajlovič in Dimitrij Konstantinovič začasno v Smolnem zavodu, kjer z njimi zelo obzirno ravna. Še hrano in čtivo si lahko sami preskrbujejo. Stori se vse, da se pospeši njihova zadeva. Veliki knezi se bodo morali zagovarjati pred vojnim sodiščem.

Ukrajina in Bolgarija.

Sofija, 30. julija. „Utro“ priobčuje razgovor z novim ukrajinskim zastopnikom Šulginom o razmerju Ukrajine in Bolgarije. Rekel je: Ne samo krvno sorodstvo, ampak tudi interesno skupstvo med obema bo ustvarilo prijateljsko razmerje med Ukrajino in Bolgarijo. Kakšno bo razmerje Ukrajincev do ruske sovjetske republike, o tem ne more reči ničesar, kakor tudi ne o razmerju do Rumunske, ki je anektirala Besarabijo. Tudi vprašanje kimske republike je velikega pomena.

Finska ustava.

Stockholm, 31. julija. Vprašanje finske ustave stopa v odločilni štadij. Finski ustavodajni zbor se 15. avgusta zopet sestane in se bo bavil z vprašanjem državne oblike v tretjem branju. Pravijo, da narašča republikanska struja.

Generala Horvata misli o Sibiriji.

„Daily Mail“ poroča v številki dne 10. julija o razgovoru svojega posebnega izvestitelja v Harbinu z generalom Horvatom, bivšim generalnim ravnateljem kitajske istočne železnice. Po mnenju generala Horvata — piše omenjeni list — je intervencija antante v Sibiriji neizogibna in tri divizije bi morda zadostovale, da bi bilo zopet vse v redu. Če bi pa hoteli obnoviti istočno fronto in započeti novo vojno z Nemčijo, bi pa trebalo milijone vajakov.

Za to potrebne čete bi morali poslati Japonci. Čim pa bi nastal v Sibiriji red, bi bilo kajpada najbolje, da bi nabirali sibirske prostovoljce za tako podjetje, dočim bi dale druge države antante denar in prometna sredstva. V prvi vrsti bi prišla v poštev Amerika. Harbin in Vladivostok bi postala baza za operacije. Vsekakor bi bilo želeži, da se udeleži podjetja kaka ameriška in britanska divizija. V svrhu organizacije sibirskih železnice je pa glasom vesti iz Moskve že prišla v Sibirijo ameriška komisija, ki prevzame vodstvo prometa.

Mesto Baku obkoljeno.

Kovno, 29. julija: O razmerah v Baku javljajo „Balt.-lit. Mitteilungen“, da je mesto popolnoma zaprto, in le s težavo se vzdržuje zveza preko kaspiskega morja. V mestu vlada sovjet. Živeža ni. Petrolejska industrija miruje.

Izgube na morju.

London, 30. julija. Reuter javlja: V parlamentu je izjavil šef admiralitete, da so znašale izgube na tonaži alirancev in nevtralcev 550.000 ton; izmed teh je bilo 400 tisoč angleških. V naslednjih 12 mesecih se je to razmerje docela izpremenilo. V zadnjem četrtletju so presegale zgradbe gubitke za 100.000 ton mesečno. Aliranci in nevtrali so stali 30. junija ravno tako dobro, kakor januarja 1. 1918 (1917?).

Odgovor je nemška admiraliteta že dala.

Amerika gradi ladje.

Bern, 31. julija. Glasom poročila „Daily News“ je sklenila ameriška vlada gradnjo 75 ladij iz armiranega betona po 7500 ton.

Odgovorni urednik Franc Vrečar.

Nad 250 ameriških ladij v evropskih vodah.

London, 29. julija. (K. u.) Reuter: V nekem govoru v Londonu je rekel pomožni tajnik mornaričnega oddelka Združenih držav Franklin Roosevelt: Zdaj je stacioniranih več kot 250 ladij ameriške mornarice trajno v evropskih vodah. Število se bo prihodnje leto še hitreje povečalo, kot v preteklem. Američani so šele lani začeli vojno in bodo zdaj dali na razpolago vse svoje moče in vso svojo moč, dokler ne zmagajo alijiranci.

Nakup ladij na Črnem morju.

Plovstvena družba „Cuxina“, ki nadzira pabrobdni promet na Črnem morju, pripravlja organizacijo, ki naj bi uredila nakup ladij na Črnem morju, kjer se nahaja predvsem mnogo ruskih in parnikov nevtralnih držav, ti bi bili za vsak slučaj naprodaj. Veliko ladij je še popolnoma uporabnih, druge pa bi bilo treba še popraviti.

Po domovini.

Deželna zveza za tujski promet v vojvodini Kranjski je imela včeraj dopoldne svoje glavno zborovanje v deželnem dvorcu. Udeležba je bila mnogostevilna. Seji je prisostvoval tudi zastopnik ministrstva za javna dela, sekcijski svetnik baron dr. Wetschl. Kot zastopnik deželne vlade kranjske je posloval vladni svetnik dr. Praxmarer. Navzoči so bili zastopniki deželnega odbora, trgovske zbornice, mesta Ljubljane in jamske komisije v Postojni. Nadpredsednik zveze je deželni glavar dr. Ivan Šusteršič. Za I. predsednika je bil izvoljen dr. Val. Krisper, za II. dr. Vlad. Pegan in za III. dr. Karel Triller. V direktorij so bili izvoljeni gg. dr. Fran Papež (predsednik), dr. V. Krisper, dr. VI. Pegan, dež. poslanec J. Piber in ces. svetnik A. Maier. Potem se je vršila volitev v posamežne odseke. V finančnem odseku so gg. dr. Krisper, dr. Triller, Ivan Piber, A. Maier (blagajnik). V ljubljanskem odseku gg. dr. Triller (načelnik), A. Maier, obč. svetnik Ružička in dr. Pegan. V reklamnem odseku gg. A. Maier (načelnik) nadzornik A. Perko in župan Mally. Za svetovalce se izvolijo gg. Ivan Kenda, dr. Rihard Eder, inž. Remec in dr. Jan Dvorak. — Dovolijo se podpore, in sicer: Prometnemu odboru goriskemu, in za vzdržanje Vintgarja po 1000 K. Zborujoča zveza je pismeno pozdravila deželne zveze na Dunaju, v Pragi, v Krakovem in v Gorici. Končno je izrekel glavni odbor posebno zahvalo neumorno delavnemu predsedniku dr. Krisperju.

Celovški knezoškof dr. Adam Heifer je postal cesarjev tajni svetnik.

Državni zbor se baje sestane zopet 17. septembra.

Dr. Korošec je govoril na proslavi poslanca Staneka v Telču na Češkem. Izjavil se je za „samostojno svobodno državo“, za katerim ciljem je stremiti brez kompromisa. Čudimo se, da se dr. Korošec tako izogiba povdarjanja majske deklaracije, ki vidi našo bodočnost samo pod habsburškim žezlom.

Baronica Schwarz odlikovana. Predsednica deželne in gospejne pomožne družbe Rdečega križa na Kranjskem baronica Schwarz je bila odlikovana s častnim znakom Rdečega križa I. razreda z vojno dekoracijo.

Nova čudesa v postojnski jami. Dela v postojnski jami tudi v vojnem času niso mirovala. Pod spretnim vodstvom g. jamskega nadzornika odkriva vojaštvo v postojnski jami nova čudesa. Nove jame s prekrasnimi kapniki je odkrila nad 4 kilometre. V novem delu tvori Pivka štiri pravilno lepa podzemska jezera. Pred vhomod in jama bo v skalo vsekano veliko čakališče istotako prostoren in skalo vsekane bufet.

Nemško gledališče v Ljubljani je prevzel ravnatelj nemškega gledališča v Inomostu. Baje bo letos v ljubljanskem nemškem gledališču igrala samo drama.

Silna eksplozija na kolodvoru na Bledu. Pri vlaku 179. je na Bledu opazil zavirač Franc Baudiš, dva sumljiva civilista, ki sta bežala proti neki cisterni. Baudiš je sumil, da se je nekdo skril v cisterni ter je posvetil v cisterno, ki je bila napolnjena z bencinovitim plinom. Nakrat se je čula silna eksplozija. Baudiš je dobil težke poškodbe na obrazu, vratu, rokah in nogah. Železničar Duler je tudi ranjen. Eksplozija je zavila ves kolodvor v dim. Zasledovana zločinca sta pobegnila.

Za množice, ki se vračajo iz vojnega ujetništva. Cesar se je bil odbor, ki se je postavil ob stran vojaškim prirediteljem nabiranja perila za vojnike, za trdno nadejal, to se izpolnjuje v zelo razveseljivi meri prebivalstva Ljubljane, ki je tekem vojne že tolikokrat razodelo svoje domoljubje ter zopet in zopet pokazalo, da je odprti rok, donaja vojaški zbiralnici perila v Narodnem domu moških srca iz spodnjih hlač, platnenih rjuh in drugačnih tkanin kakor tudi denarnih zneskov toliko, da se bode prestolica kronovine Kranjske tudi to pot, vpoštevaje splošne razmere, morala imenovati med mesti, ki so v domoljubne namene žrtvovala največ. Karkoli more kdo iz svoje ponajveč že kaj zelo skromne zaloge perila pogrešiti, prinese v dar vojnikom, ki bednejši nego kdaj, v razcapanih oblačilih in brez snažnega perila prestopajo meje svoje domovine, po kateri so v daljnji tujini tako vroče hrepeneli mesece in leta, ki pa jim ob njihovem povratku ne more dati, s čimer bi si odeli od naporov in od nesnage izmučeno telo, ker so skladišča vojaške uprave izčrpana in surovin že dolgo ni dobiti. — Da bi mogel pomilovanja vredne trpine preskrbeti vsaj z nujno potrebnim perilom, prosi vojnokrstveni urad potom tukajšnje glavne zbiralnice vse tiste, ki so s perilom kolikortoliko še založeni, naj odstopijo zbiralnici v „Narodnem domu“ kolikor morejo moških srca iz spodnjih hlač in se pridružijo mnogoterim tistim, ki so se spomnili pomoči potrebnih revežev, ki se vračajo iz vojnega ujetništva. Zbiralnica v „Narodnem domu“ uraduje vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 3. do 6. ure pop. Nabiranje perila se bode zaključilo v najkrajšem času. Kdor torej ne mara zaostati in bi se razen tega rad zavaroval pred močisti kdaj pozneje

odrejeno prisilno oddajo perila, naj se požuri. Razglašeno bodi v drugo in tretje: Kdor od tucata moških srca in spodnjih hlač podari po en izvod ali kdor proda od tucata po dva izvoda, prejme izkaznico, ki ga ščiti pred morebitno poznejšo prisilno oddajo perila. Kdor torej od tucata zbiralnici odda po en komad proti plačilu, ta ni zavarovan. Proti plačilu, ki je določeno z 12 K za možko srcajo in z 8 K za možke spodnje hlače, se sprejema izključno le brezhibno perilo, v dar pa tudi že ponošeno ali zakrpano. — V denarju so Glavni zbiralnici perila v „Narodnem domu“ doslej med drugimi darovali: Ljubljanska Kreditna banka in pa Kranjska hranilnica po 500 K, trgovci Spitzer, Bleiweisova cesta št. 16, 200 K, policijski ravnatelj grof Künigl 50 K.

Kapitelj hrv. frančiškanske provincije sv. Cirila in Metodija. Pod predsedništvom generalnega vizitatorja, ljubljanskega gvardijana preč. P. Angela Mlejnika je bil izvoljen dne 25. julija za provincijala hrv. frančiškanske provincije preč. P. Mihael Troha, za kustosa P. Rafael Rodić, za definitorje: P. Kazimir Vajdič, P. Benvenut Habjan, P. Teofil Harapin in P. Alfons Andrašec.

Iz trgovinskega ministrstva. Ministerjalnemu tajniku v trgovinskem ministrstvu dr. Leonu Stare je podeljen naslov in značaj sekcijskega svetnika.

Civilno odlikovanje. Z vojnim križcem 4. razreda je odlikovan delovodja v tobačni tovarni gospod Henrik Zalesjak.

Inženirski izpit iz agronomije je napravil dne 22. t. m. na češki tehniki v Pragi ing agr. Alojz Tavčar iz Ljubljane.

Vrhiško pivovarno, ki je bila doslej last Kreditne banke v Ljubljani, je kupil sin ljubljanskega mesarja Korencana, Mirko Korencan za 400.000 kron.

Strašna smrt pod vlakom. Pod vlak je padel včeraj pri večernem goriskem vlaku, ki prihaja v Trst ob 7-20, neki Ivan Božič. Kakor se misli, mož ni imel pothit listin in je zato hotel zapustiti vlak, preden je prispel v postajo. Skočil je z vlaka pri mostu čez Miramarsko cesto. Vrglo pa ga je ob zid in potem pod vlak, da so mu kolesa naravnost odrezala glavo in tudi roke. Glava je ležala na mostu, vsa razmrskana, dele rok so pa našli celo na cesti pod mostom. Komisija, ki je prišla na lice mesta, je našla pri ponesrečencu — vetrihe.

Vojnopoštini promet zavrtkov. Odslej je pod obstoječimi pogoji dovoljen promet s privatnimi zavrtki k poštanim uradom: 291, 454, 586, 593, 595, 647, 1056, 1057, 1058, zaprt pa k poštanim uradom: 5, 142, 144, 194, 232, 265, 334, 342, 345 in 362, oziroma dopustna pošiljatev blagovnih vzorcev odslej tudi k vojno poštanim uradom 593, 1057 in 1058, zaprt pa k vojno poštanim uradom 142, 232 in 627.

Policija na Reki zaplenila za 60.000 kron zlata. Zadnji petek je aretirala reška policija nekaj oseb, ki so prodajale zlato. Domnevajo, da utegne biti to ono zlato, ki so ga nedavno pokradli v Budimpešti. Več oseb so vtaknili v zapor, zaplenjeno zlato v vrednosti 60.000 kron pa so shranili, dokler se ne izkaže, odkod je prišlo.

Žrtev svoje žene. V občini Brje pri Rihembergu je ustrelila gostilničarjeva žena svojega moža, Mihaela Kljuna s petimi strelji in se nato sama javila z besedami: „Hudiča sem ubila“. Med obema je vladal večer kreg in prepir, ki je končno končal z žaloigro. Svoje hčere je odpravila usodnega dne z doma in ko je prišel mož z dela domov, je izvršila žena svoje krvavo delo. Žena pride bržkone pred tržaško porotno sodišče.

Množina žita, katero si sme kmetovalec obdržati zase in za osebe, ki žive v skupnem gospodarstvu, se je z včerajšnjo odredbo ministrstva za ljudsko prehrano določila. Glasom te ministerjalne odredbe si sme pridržati kmetovalec za vsako osebo, ki ima več kakor 15 let, po 11 kg žita na mesec, za ostale osebe pa po 9 kg. Ta kvota je določena za kmetovalce, ki se osebno udeležujejo poljskega posla, drugi pa si smejo pridržati samo po 6-75 kg žita na mesec za vsako osebo, ki še spada k gospodinjstvu.

Odpust letnika 1868. „Grazer Tagblatt“ poroča, da je vojna uprava odredila, da se rojstveni letnik 1868 trajno odpusti, in sicer da se odpuste vsi oni vojaki tega letnika, ki imajo pravico do poljedelskega dopusta.

Zakaj ni mesa? Na zaprti mestni železniški progi med Hütteldorf-Hacking in Hadersdorf-Weidlingau je stal kot poroča „Abd.“, več dni velik transport ukrajinskih volov. Nihče se ni brigal za živali. Sprevodnik je pravil, da že več tednov niso imeli skoro nič jesti. Med potoma jih je poginilo 35, potem pa še 2. Preostala živina je bila sama kost in koža. — Tako lahko miselno nas spravljajo ob meso!

Uvedba popolnega nedeljskega počitka brivcev na Kranjskem. Z ozirom na pomanjkanje delavnih moči in z ozirom na to, da je bilo treba dajati pomočnikom na delavne dni nadomestni počitek, so se člani deželne zadruge brivcev na običnem zboru dne 16. julija zjedini in soglasno sklenili, da uvedejo od 1. avgusta t. l. dalje popolen nedeljski počitek in da z istim dnem cene za postrežbo primerno zvišajo. Pričakovati je, da bodo cenjeni naročniki in obiskovalci brivnic sedanji položaj brivskih mojstrov uvideli in smatrali uvedbo popolnega nedeljskega počitka in zvišanje cen sedanjemu času za neobhodno potrebno. Ker sedaj itak po vseh obrtih, trgovinah in pisarnah nedeljsko delo počiva, je primerno, da se nedeljski počitek upelje tudi pri brivskem obrtu. Vsled sklepa občnega zbora zadruge je postrežba ob nedeljah tudi izven brivnice bodisi po mojstru samem, kakor tudi od pomočnikov nedopustna, ker drugače nima sklep nedeljskega počitka nobenega pomena. Člani zadruge v mestu kakor na deželi so primorani se omenjenih sklepov držati, ker ima v nasprot-nem slučaju zadržno načelstvo pravico jim naloziti kazen in globo v znesku do 20 K. Načelstvo deželne zadruge brivcev prosi vse častite obiskovalce brivnic, da od 4. avgusta dalje ob nedeljah ne posejajo več brivskih lokalov in sicer tudi v tem slučaju ne, če bi se kdo izmed članov ne držal sklepov zadruge in bi imel brivnico še nadalje ob nedeljah odprto. Takega člana naj slavno občinstvo samo obsodi, ker je ob-

sodbe tudi vreden, če neče poznati discipline in reda zadružnega vodstva in kolegijalnosti svojih sotovaršev. — Deželna zadruška brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani.

Prememba posesti. Trgovec in posestnik Franc Igljč je kupil Popovičovo posestvo na Dolenski cesti; obširna posestva bo preuredil v tvorniške namene.

Tatvina ruskih ujetnikov. V Zg. Ležečah so štirje ruski ujetniki ponoči na 21. t. m. najbrže iz vlaka ukradli dve živi teleti, kateri so privlekli v neki bližnji cestni jarek in ju tam zaklali. Eno tele so na to odnesli, drugo pa so skrili v grmu. Ko so prišli po drugo tele, so videli v bližini ljudi, ki so bili že obešeni o tatvini, vsled česar so zbežali in pustili za seboj tri italijanske bajonete in eno kladivo.

Premestitev aktivnih častnikov v rezervo. Častniki po poklicu, ki so zadostili svoji posebni preženčni službi morejo biti premeščeni z ozirom vrednih slučajih že tekom vojne in še pred končano demobilizacijo v stanovsko razmerje rezervnih častnikov, pri čemer obstajajo zanje v polni meri tudi v rezervnem razmerju vojaškopostavne obveznosti; to dosežejo, če doprinesejo verjetno zagotovilo o primernem življenjskem stališču in zadostnih življenjskih sredstvih.

Premestitev okrožnega sodišča v Istri. „W. Z.“ priobčuje odredbo justičnega ministrstva, da prične okrožno sodišče, ki je bilo premeščeno iz Rovinja v Pulj, uradovati 26. avgusta 1918 v Pulju.

Padel je na bojni poljani nadebudni France Zbašnik.

Poroka. V Radečah pri Z. m. se je poročil poštni nadkontrolor Ivan Hermolja z učiteljico Olgo Doljak.

Tri hrvatske banke so kupile vse nepremičnine v zapuščini veletrgovca Gorupa na Reki, med drugim tudi Grand Hotel Europa, ki stoji na najlepšem mestu Reke.

Nov poziv Lansdowne-a za sporazumen mir.

Bazel, 30. julija. „Daily News“ priobčuje novo izjavo Lansdowne-a, ki pravi, da Fochovi uspehi tudi to pot niso prinesli odločitve. Lansdowne spominja obe zbornici njiju parlamentarne dolžnosti, da se konča moritev narodov na podlagi sporazuma.

Španska dementira.

Haag, 30. julija. Reuter poroča iz Madrida: Minister Daco dementira, da bi bila Španija pre-jela od Nemčije predloge, po katerih naj bi Španska pripravljala pot mirovni konferenci.

Ameriško-kitajski dogovori proti Japonski.

„Zürcher Morgenzeitung“ prinaša iz Ženeve: V Pariz prihajajo veleznimiva poročila o dogovorih med Ameriko in Kitajsko. Njih vsebina je: 1. Zgraditev vojnih luk na štirih krajih kitajske obale. — 2. Vzprejem Kitajcev v Ameriško vojno mornarico. — 3. Ameriško sodelovanje pri reformi in ustroju kitajske vojne mornarice. — 4. Izobrazba kitajskih oficirjev po francoskih instruktorjih v Ameriki; dalje dogovori v gospodarskih pogodbah kakor tudi o napravi omrežja brezžičnih postaj na Kitajskem.

Nevarnost rumenega plemena.

„Nieuwe Courant“ piše: Japonska je torej sprejela ameriški predlog, da podpira Čeho-Slovake v Sibiriji; za kakšno ceno, to bo presenetilo. S to odločitvijo se torej pričinja nova doba vojne. Posledice tega dejstva so nepregledne. Naj oni, ki so pripravili Japonsko tako deleč, tega nikdar ne obžalujejo!

Gibanje švicarskega delavstva. — Ultimatum na vlado!

Basel, 29. julija. Po dvodnevnih razpravi je kongres 500 odposlancev v Baselu storil sklep z 277 proti 4 glasovi, v katerem se ponovno ugovarja, da je odgovor zveznega sveta na zahteve švicarskega delavstva nezadosten, in v katerem se delavni odbor pozivlja, da pri nezadostnih dovolitvah izvede splošno stavko.

„Slajno plačilo“.

Deom, 30. julija. „Magd. Ztg.“ poroča iz Curiha: Angleška vlada je povišala poslaništvo v Lizboni v veleposlaništvo, ker je obljubila Portugalska izdatnejšo pomoč v vojni.

Širom sveta-

Kitajska ustanovi zastopstvo pri sv. stolici v Vatikanu.

Za prefekta obredne kongregacije je kot naslednik umrlega kardinala Martinellija imenovan kardinal Vico.

Kolera v Petrogradu. Število obolelih na kolero v Petrogradu vedno raste. 20. t. m. so našli 170, naslednjega dne pa 209 slučajev.

Eksplozija municije na Japonskem. Šimonoseki, 30. Na tukajšnjem kolodvoru je eksplodirala v trenutku, ko je privozil ekspresni vlak iz Kiota, velika množina municije. Okrog 100 oseb je mrtvih in ranjenih.

Jan Kubelik veleposestnik. Violinski virtuozi Jan Kubelik je kupil posestvo na Zg. Ogrskem za 5 milijonov kron. Nekdaj je bilo last princa Otto Windischgrätza in je menjalo že sedemkrat lastnika.

Španska bolezen v Švici. V Švici se širi španska bolezen. Dozdej je umrlo za to morilko 800 ljudi. V Bernu je umrlo v treh dneh 44 oseb.

Sodarji s plačo vladnih svetnikov. „Reichspost“ poroča, da je veliko povpraševanje po sodarjih in sicer vsled navijanja cen s strani madžarskih prodajalcev vina, ki je povzročeno po letošnji ugodni vinski letini. Madžari ponujajo sodarjem trikratno plačo in prosto hrano. V dunajski sodarski obrti se dela samo v akordu ter znaša tedenska mezda za sodarje po 800 do 1200 K.

Ilja Rëpin, slavni slikar ruske zgodovine je umrl v svojem domovanju ob rusko-finski meji, kakor poročajo listi, gladi. On je bil realist.

Velika množina kave zaplenjena. V nekem skladišču v Čeških Toplicah je bilo skrite 196 vreč pristne kave, ki so jo zaplenili. Vrednost znaša 800.000 K.

Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.

Izdaja konzorcij „Novic“ v Ljubljani.